

SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY 2009/31/ES

ze dne 23. dubna 2009

o geologickém ukládání oxidu uhličitého a o změně směrnice Rady 85/337/EHS, směrnic Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES, 2001/80/ES, 2004/35/ES, 2006/12/ES a 2008/1/ES a nařízení (ES) č. 1013/2006

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÝ PARLAMENT A RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o založení Evropského společenství, a zejména na čl. 175 odst. 1 této smlouvy,

s ohledem na návrh Komise,

s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ⁽¹⁾,

po konzultaci s Výborem regionů,

v souladu s postupem stanoveným v článku 251 Smlouvy ⁽²⁾,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Hlavním cílem Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu, která byla schválena rozhodnutím Rady 94/69/ES ze dne 15. prosince 1993 ⁽³⁾, je dosáhnout stabilizace koncentrací skleníkových plynů v atmosféře na úrovni, která by zabránila nebezpečnému narušení klimatického systému lidskou činností.

(2) Šestý akční program Společenství pro životní prostředí, zřízený rozhodnutím Evropského parlamentu a Rady č. 1600/2002/ES ze dne 22. července 2002 ⁽⁴⁾, stanoví změnu klimatu jako prioritní oblast činnosti. Program uznává závazek Společenství dosáhnout do roku 2008 až 2012 snížení emisí skleníkových plynů o 8 % v porovnání s hodnotami z roku 1990 a skutečnost, že v dlouhodobém výhledu bude třeba snížit celosvětové emise skleníkových plynů přibližně o 70 % v porovnání s hodnotami z roku 1990.

(3) Sdělení Komise ze dne 10. ledna 2007 nazvané „Omezení celosvětové změny klimatu na dva stupně Celsia – Postup do roku 2020 a na další období“ objasňuje, že pro snížení celosvětových emisí skleníkových plynů do roku 2050 o 50 % je třeba snížit emise skleníkových plynů v rozvinutých zemích do roku 2020 o 30 % a do roku 2050 o 60–80 %, že toto snížení je technicky proveditelné a že přínos mnohonásobně převýší náklady, ale pro dosažení tohoto cíle je třeba využít všechny zmírňující alternativy.

(4) Zachytávání a geologické ukládání oxidu uhličitého (CCS) je překlenovací technologií, která přispěje ke zmírnění změny klimatu. Spočívá v zachytávání oxidu uhličitého (CO₂) z průmyslových zařízení, jeho přepravě na úložiště a jeho injektáži do vhodné podzemní geologické formace za účelem trvalého uložení. Tato technologie by neměla sloužit jako pobídka ke zvýšení podílu elektráren na fosilní paliva. Jejím vývoj by neměl vést, pokud jde o výzkum a finanční prostředky, k poklesu úsilí o podporu politik zaměřených na úspory energie, energie z obnovitelných zdrojů a jiných bezpečných a udržitelných nízkouhlíkových technologií.

(5) Podle předběžných odhadů, které byly provedeny za účelem posouzení dopadu směrnice a uvedeny v posouzení dopadů vypracovaném Komisí, by do roku 2020 mohlo být uloženo 7 milionů tun CO₂ a do roku 2030 až 160 milionů tun za předpokladu, že do roku 2020 budou sníženy emise skleníkových plynů o 20 %, že se CCS dostane soukromé a státní podpory i podpory Společenství a že se CCS osvědčí jako technologie bezpečná z hlediska životního prostředí. Nevyprodukované emise CO₂ by v roce 2030 mohly představovat přibližně 15 % z požadovaného snížení v Unii.

(6) Druhý Evropský program pro změnu klimatu, který byl zahájen sdělením Komise ze dne 9. února 2005 nazvaným „Jak zvítězit v boji proti celosvětové změně klimatu“ za účelem vypracování a prozkoumání budoucí politiky Společenství v oblasti klimatu, zřídil pracovní skupinu pro zachytávání a geologické ukládání uhlíku. Úkolem této pracovní skupiny bylo prozkoumat CCS jako prostředek k omezení změny klimatu. Pracovní skupina zveřejnila podrobnou zprávu na téma právní úpravy, která byla přijata v červnu 2006. Zpráva zdůraznila, že je třeba vypracovat politický i předpisový rámec pro CCS, a vyzvala Komisi, aby podnikla v této věci další šetření.

(1) Úř. věst. C 27, 3.2.2009, s. 75.

(2) Stanovisko Evropského parlamentu ze dne 17. prosince 2008 (dosud nezveřejněné v Úředním věstníku) a rozhodnutí Rady ze dne 6. dubna 2009.

(3) Úř. věst. L 33, 7.2.1994, s. 11.

(4) Úř. věst. L 242, 10.9.2002, s. 1.

- (7) Sdělení Komise ze dne 10. ledna 2007 nazvané „Udržitelná výroba energie z fosilních paliv: dosažení téměř nulových emisí z uhlí po roce 2020“ znovu zdůraznilo potřebu předpisového rámce založeného na integrovaném posuzování rizik úniku CO₂, včetně požadavků na výběr lokalit s cílem minimalizovat riziko úniku, požadavků na režimy monitorování a podávání zpráv za účelem ověření uložení a zjednáání vhodné nápravy případných vzniklých škod. Toto sdělení stanovilo akční plán pro Komisi v této oblasti pro rok 2007 obsahující požadavek vypracovat rámec pro řádné řízení CCS, včetně práce na předpisovém rámci, pobídkovém rámci a programech podpory i vnějších prvků, například technologické spolupráce v otázce CCS s klíčovými zeměmi.
- (8) Evropská rada na zasedání v březnu 2007 rovněž vyzvala členské státy a Komisi k posílení výzkumu a vývoje a vypracování nezbytného technického, hospodářského a předpisového rámce za účelem odstranění stávajících právních překážek a zavedení z hlediska životního prostředí bezpečného CCS v nových elektrárnách na fosilní paliva, pokud možno do roku 2020.
- (9) Evropská rada na zasedání v březnu 2008 připomněla, že cílem navrhovaného předpisového rámce pro CCS je zajistit, aby tato nová technologie byla zavedena způsobem bezpečným pro životní prostředí.
- (10) Evropská rada na zasedání v červnu 2008 vyzvala Komisi, aby co nejdříve navrhla mechanismus, který bude motivovat členské státy a soukromý sektor k investicím, s cílem zajistit do roku 2015 vybudování a provoz až dvanácti demonstračních zařízení využívajících CCS.
- (11) Každá z jednotlivých složek CCS, totiž zachytávání, přeprava a ukládání CO₂, byla předmětem pilotních projektů v měřítku menším, než jaké je nutné pro jejich průmyslové využití. Tyto složky je ještě třeba začlenit do celého procesu CCS a je nutné snížit technologické náklady a shromáždit více kvalitnějších vědeckých poznatků. Je tedy důležité, aby se Společenství začalo co nejdříve zasazovat o demonstrační projekty CCS v rámci integrovaného politického rámce, a zejména o vytvoření právního rámce pro ukládání CO₂ bezpečné z hlediska životního prostředí, o pobídky především pro další výzkum a vývoj, o další demonstrační projekty a o opatření ke zvýšení informovanosti veřejnosti.
- (12) Na mezinárodní úrovni byly odstraněny právní překážky geologického ukládání CO₂ v geologických formacích pod mořským dnem přijetím příslušných rámců pro řízení rizik na základě Londýnského protokolu z roku 1996 w k Úmluvě o předcházení znečišťování moří ukládáním odpadů a jiných látek z roku 1972 (Londýnský protokol z roku 1996) a na základě Úmluvy o ochraně mořského prostředí severovýchodního Atlantiku (úmluva OSPAR).
- (13) V roce 2006 přijaly smluvní strany Londýnského protokolu z roku 1996 změny uvedeného protokolu. Tyto změny povolují a upravují ukládání toků CO₂ z procesů zachytávání CO₂ v geologických formacích pod mořským dnem.
- (14) Smluvní strany úmluvy OSPAR přijaly v roce 2007 změny příloh úmluvy, které povolují ukládání CO₂ v geologických formacích pod mořským dnem, rozhodnutí zajišťující ukládání toků CO₂ bezpečné z hlediska životního prostředí v geologických formacích a pokyny OSPAR pro posuzování a řízení rizik této činnosti. Vzhledem k možným nepříznivým účinkům přijaly rovněž rozhodnutí o zákazu ukládání CO₂ do vodního sloupce moře a na mořské dno.
- (15) Na úrovni Společenství je již v platnosti řada právních nástrojů pro řízení některých environmentálních rizik CCS, zejména s ohledem na zachytávání a přepravu CO₂, a tyto právní nástroje by se měly podle možností použít.
- (16) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2008/1/ES ze dne 15. ledna 2008 o integrované prevenci a omezování znečištění ⁽¹⁾ je vhodná, pokud jde o některé průmyslové činnosti, k regulaci rizik zachytávání CO₂ pro životní prostředí a lidské zdraví, a měla by se proto použít na zachytávání toků CO₂ ze zařízení, na něž se vztahuje tato směrnice, za účelem geologického ukládání.
- (17) Na zachytávání a přepravu toků CO₂ za účelem geologického ukládání by se měla použít směrnice Rady 85/337/EHS ze dne 27. června 1985 o posuzování vlivů některých veřejných a soukromých záměrů na životní prostředí ⁽²⁾. Měla by se též použít na úložiště podle této směrnice.
- (18) Tato směrnice by se měla použít na geologické ukládání CO₂ na území členských států, v jejich výlučných ekonomických zónách a jejich kontinentálních šelfech. Tato směrnice by se neměla použít na projekty s celkovou zamýšlenou ukládanou kapacitou nižší než 100 kiloton prováděné za účelem výzkumu, vývoje nebo zkoušení nových produktů a postupů. Tato mezní hodnota se jeví jako vhodná i pro účely dalších relevantních právních předpisů Společenství. Ukládání CO₂ v úložných komplexech zasahujících mimo územní oblast působnosti této směrnice a ukládání CO₂ ve vodním sloupci by neměly být povoleny.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 24, 29.1.2008, s. 8.

⁽²⁾ Úř. věst. L 175, 5.7.1985, s. 40.

- (19) Členské státy by si měly ponechat právo rozhodovat o oblastech na svém území, z nichž lze vybírat úložiště. To zahrnuje i právo členských států nepovolit ukládání na celém svém území či jeho části nebo upřednostnit jakékoli jiné využití podzemí, jako je průzkum, těžba a ukládání uhlovodíků či geotermální využívání zvodnělých vrstev (akviferů). V této souvislosti by členské státy měly zejména patřičně zvážit další možnosti využití potenciálního úložiště pro energetické účely, včetně možností strategicky důležitých pro zabezpečení dodávek energie členských států či pro rozvoj obnovitelných zdrojů energie. Výběr vhodného úložiště je velmi důležitý, aby bylo možné zajistit, že uložený CO₂ bude zcela a trvale zadržen. Při vybírání úložišť by členské státy měly co nejobjektivněji a nejefektivněji zohlednit geologické vlastnosti svého území, například seizmicitu. Jako úložiště by proto měla být vybrána jediné taková lokalita, kde nehrozí významné riziko úniku a kde v žádném případě není pravděpodobný výskyt jakýchkoli významných dopadů na životní prostředí nebo zdraví. Toto by mělo být zjištěno prostřednictvím charakterizace a posouzení potenciálního úložného komplexu na základě zvláštních požadavků.
- (20) Druhotná intenzifikace těžby uhlovodíků (EHR) znamená těžbu dodatečného objemu uhlovodíků k tomu, který se vytěžuje injektáží vody či jinými prostředky. Druhotná intenzifikace těžby uhlovodíků sama o sobě není zahrnuta do oblasti působnosti této směrnice. Pokud je však druhotná intenzifikace těžby uhlovodíků spojena s geologickým ukládáním CO₂, měla by se použít ustanovení této směrnice pro ukládání CO₂ bezpečné z hlediska životního prostředí. V tom případě se ustanovení této směrnice upravující únik nemají použít na množství CO₂ uvolňovaná z povrchových zařízení, která nepřesahují množství nezbytné při běžném postupu těžby uhlovodíků a která neohrožují bezpečnost geologického úložiště ani nepříznivě neovlivňují okolní prostředí. Tato uvolnění jsou upravena zahrnutím úložišť do oblasti působnosti směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/87/ES ze dne 13. října 2003 o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů ve Společenství⁽¹⁾, která vyžaduje vyřazení obchodovatelných povolenek v případě emisí vzniklých únikem.
- (21) Členské státy by měly informace o životním prostředí týkající se geologického ukládání CO₂ zveřejňovat v souladu s platnými právními předpisy Společenství.
- (22) Členské státy, které mají v úmyslu povolit na svém území geologické ukládání CO₂, by měly provést posouzení úložné kapacity dostupné na jejich území. V rámci výměny informací stanovené v této směrnici by Komise měla uspořádat výměnu informací a osvědčených postupů mezi těmito členskými státy.
- (23) Členské státy by měly stanovit, v kterých případech je zapotřebí provést průzkum za účelem získání informací potřebných pro výběr úložiště. Pro provedení tohoto průzkumu, tedy pro činnosti, při nichž dochází k pronikání do podzemních vrstev, by mělo být vyžadováno povolení. Členské státy nemusí stanovit přístupová kritéria, pokud jde o řízení o udělování povolení k průzkumu, ale pokud je stanoví, měly by alespoň zajistit, aby řízení o udělování povolení k průzkumu bylo přístupné všem subjektům s potřebnými kapacitami. Členské státy by měly rovněž zajistit, aby povolení byla udělována na základě objektivních, zveřejněných a nediskriminačních kritérií. S cílem chránit a podporovat investice do průzkumu by povolení k průzkumu měla být udělována na vymezený prostor a na omezenou dobu, během níž by měl mít držitel povolení výhradní právo dotýčný potenciální úložný komplex pro CO₂ prozkoumat. Členské státy by měly zajistit, aby během této doby nebyla povolena žádná protichůdná využití daného geologického komplexu. Pokud nebudou v přiměřené lhůtě provedeny žádné činnosti, měly by členské státy zajistit, aby povolení k průzkumu bylo zrušeno a mohlo být uděleno jiným subjektům.
- (24) Úložiště by neměla být provozována bez povolení k ukládání. Povolení k ukládání by měla být klíčovým nástrojem zajišťujícím dodržování zásadních požadavků této směrnice, a tedy provádění geologického ukládání způsobem bezpečným pro životní prostředí. Při udělování povolení k ukládání by měli mít přednost držitelé povolení k průzkumu před jinými soutěžiteli, jelikož obvykle již do průzkumu značně investovali.
- (25) V počáteční fázi uplatňování této směrnice by Komise měla mít k dispozici všechny žádosti o povolení k ukládání po jejich obdržení, aby bylo ve Společenství zajištěno jednotné uplatňování požadavků této směrnice. Návrhy povolení k ukládání by měly být předloženy Komisi, aby k nim mohla do čtyř měsíců od jejich obdržení vydat stanovisko. Příslušné vnitrostátní orgány by měly k tomuto stanovisku přihlížet při rozhodování o udělení povolení a případné odchýlení od stanoviska Komise by měly zdůvodnit. Tento přezkum na úrovni Společenství by měl též pomoci zvýšit důvěru veřejnosti v CCS.

(1) Úř. věst. L 275, 25.10.2003, s. 32.

- (26) Příslušný orgán by měl přezkoumávat a podle potřeby aktualizovat nebo zrušit povolení k ukládání mimo jiné tehdy, pokud mu byly oznámeny úniky nebo závažné nesrovnalosti, pokud zprávy předložené provozovateli nebo z provedené kontroly svědčí o nedodržení podmínek povolení nebo pokud je upozorněn na jakékoli jiné nedodržení podmínek povolení provozovatelem. Po zrušení povolení by měl příslušný orgán buď vydat nové povolení, nebo úložiště uzavřít. Do té doby by měl příslušný orgán převzít odpovědnost za úložiště, včetně konkrétních právních povinností. Úhrada vzniklých nákladů by měla být vymáhána na bývalém provozovateli.
- (27) Je nezbytné uložit omezení týkající se složení toku CO₂, která jsou v souladu s primárním účelem geologického ukládání, jímž je oddělit emise CO₂ od ovzduší, a která vycházejí z rizik, jež může znečištění představovat pro bezpečnost a ochranu přepravní a úložné sítě a pro životní prostředí a lidské zdraví. Z tohoto důvodu by se mělo složení toku CO₂ před jeho injektáží a uložením ověřovat. Složení toku CO₂ je výsledkem procesů v zařízeních pro jeho zachytávání. Po zahrnutí zařízení pro zachytávání CO₂ do směrnice 85/337/EHS je třeba v rámci schvalovacího postupu pro zachytávání uhlíku provést hodnocení vlivu na životní prostředí. Zahrnutím zařízení pro zachytávání uhlíku do směrnice 2008/1/ES se dále zajistí zavedení a používání nejlepších dostupných technik pro zlepšení složení toku CO₂. Podle této směrnice by měl navíc provozovatel úložiště přijímat a injektovat toky CO₂ pouze tehdy, pokud byla provedena analýza složení těchto toků, včetně korozivních látek, a posouzení rizik a pokud toto posouzení prokázalo, že úroveň znečištění toku CO₂ jsou v souladu s kritérii pro složení uvedenými v této směrnici.
- (28) Pro účely posouzení, zda se injektovaný CO₂ chová podle očekávání, zda nedochází k migraci nebo úniku a zda má případný zjištěný únik škodlivé účinky na životní prostředí nebo lidské zdraví, je zapotřebí provádět monitorování. Za tímto účelem by měly členské státy zajistit, aby během provozní fáze provozovatel monitoroval úložný komplex a injektážní zařízení na základě monitorovacího plánu vypracovaného podle konkrétních požadavků na monitorování. Plán by se měl předkládat příslušnému orgánu ke schválení. V případě geologického ukládání pod mořským dnem by monitorování mělo být dále přizpůsobeno zvláštním podmínkám pro řízení CCS v mořském prostředí.
- (29) Provozovatel by měl příslušnému orgánu podávat nejméně jednou ročně zprávy, mimo jiné o výsledcích monitorování. Členské státy by navíc měly zavést systém kontrol zajišťujících, aby úložiště byla provozována v souladu s požadavky této směrnice.
- (30) Je třeba upravit odpovědnost za škodu na místním životním prostředí a klimatu vzniklou v případě, že se nepodaří docílit trvalého zadržení CO₂. Odpovědnost za škodu na životním prostředí (poškození chráněných druhů a přírodních stanovišť, vody a půdy) upravuje směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/35/ES ze dne 21. dubna 2004 o odpovědnosti za životní prostředí v souvislosti s prevencí a nápravou škod na životním prostředí⁽¹⁾, která by se měla použít na provozování úložišť podle této směrnice. Odpovědnost za škodu na klimatu způsobenou úniky je upravena zahrnutím úložišť do oblasti působnosti směrnice 2003/87/ES, která vyžaduje vyřazení obchodovatelných povolenek v případě emisí vzniklých únikem. Tato směrnice by navíc měla uložit provozovateli úložiště povinnost podniknout nápravná opatření v případě úniků nebo závažných nesrovnalostí na základě plánu nápravných opatření předloženého příslušnému vnitrostátnímu orgánu a jím schváleného. Nepříjemně-li provozovatel nezbytná nápravná opatření, měl by tato opatření přijmout příslušný orgán, který by měl vymáhat úhradu nákladů na provozovateli.
- (31) Úložiště by mělo být uzavřeno buď na žádost provozovatele po schválení příslušným orgánem, jsou-li splněny příslušné podmínky stanovené v povolení, anebo tehdy, rozhodne-li příslušný orgán o uzavření po zrušení povolení k ukládání.
- (32) Provozovatel by měl i po uzavření úložiště odpovídat za údržbu, monitorování a kontrolu, podávání zpráv a přijímání nápravných opatření podle požadavků této směrnice, a to na základě plánu činnosti po uzavření předloženého příslušnému orgánu a jím schváleného, a dále za plnění všech následných povinností podle jiných příslušných právních předpisů Společenství až do přechodu odpovědnosti za úložiště na příslušný orgán.
- (33) Odpovědnost za úložiště, včetně konkrétních právních povinností, by měla přejít na příslušný orgán teprve v okamžiku, kdy všechny dostupné důkazy nasvědčují tomu, že uložený CO₂ bude zcela a trvale zadržen. Za tímto účelem by měl provozovatel předložit zprávu příslušnému orgánu ke schválení přechodu odpovědnosti. V počáteční fázi uplatňování této směrnice by Komise měla mít k dispozici všechny zprávy po jejich obdržení, aby bylo ve Společenství zajištěno jednotné provedení požadavků této směrnice. Návrhy rozhodnutí o schválení by měly být předloženy Komisi, aby k nim mohla do čtyř měsíců od jejich obdržení vydat stanovisko. Vnitrostátní orgány by měly k tomuto stanovisku přihlížet při rozhodování o schválení a případné odchýlení od stanoviska Komise by měly zdůvodnit. Přezkum návrhů rozhodnutí o schválení přechodu odpovědnosti by měl stejným způsobem jako přezkum návrhů povolení k ukládání na úrovni Společenství pomoci zvýšit důvěru veřejnosti v CCS.

⁽¹⁾ Úř. věst. L 143, 30.4.2004, s. 56.

- (34) Odpovědnost jiná než vyplývající z této směrnice, směrnice 2003/87/ES a směrnice 2004/35/ES, zejména ta, která se týká fáze injektáže, uzavření úložiště a období po přechodu právních povinností na příslušný orgán, by měla být řešena na vnitrostátní úrovni.
- (35) Po přechodu odpovědnosti by mělo být monitorování omezeno na úroveň, která stále umožňuje zjištění úniků nebo závažných nesrovnalostí. Dojde-li však ke zjištění úniků nebo závažných nesrovnalostí, mělo by být monitorování opět zintenzivněno. Po přechodu odpovědnosti by příslušný orgán neměl vymáhat úhradu vzniklých nákladů na bývalém provozovateli, s výjimkou pochybení tohoto provozovatele před přechodem odpovědnosti za úložiště.
- (36) Mělo by být poskytnuto finanční zajištění, které zabezpečí možnost splnění povinností při uzavírání a po uzavření, povinností plynoucích ze zahrnutí do oblasti působnosti směrnice 2003/87/ES a povinností plynoucích z této směrnice v souvislosti s přijetím nápravných opatření v případě úniků nebo závažných nesrovnalostí. Členské státy by měly zajistit, aby potenciální provozovatel poskytl finanční zajištění ve formě finanční záruky nebo jiného rovnocenného nástroje tak, aby bylo platné a účinné před zahájením injektáže.
- (37) Po přechodu odpovědnosti budou vnitrostátní orgány případně muset nést náklady související s ukládáním CO₂, například náklady na monitorování. Provozovatel by proto měl před přechodem odpovědnosti poskytnout příslušnému orgánu k dispozici finanční příspěvek, jehož podmínky upraví členské státy. Tento finanční příspěvek by měl pokrýt přinejmenším předpokládané náklady na monitorování po dobu třiceti let. Výše finančního příspěvku by měla být určena na základě pokynů přijatých Komisí s cílem zajistit, aby byly požadavky této směrnice provedeny v celém Společenství jednotně.
- (38) Přístup k přepravním sítím a úložištím bez ohledu na zeměpisnou polohu potenciálních uživatelů v Unii by se mohl stát podmínkou pro vstup na vnitřní trh s elektřinou a teplem nebo konkurenceschopnou existenci na něm, v závislosti na relativních cenách uhlíku a CCS. Z tohoto důvodu je vhodné učinit opatření umožňující potenciálním uživatelům získat tento přístup. To by mělo být provedeno způsobem, který stanoví každý členský stát s uplatněním cílů rovného, otevřeného a nediskriminačního přístupu a s přihlédnutím mimo jiné k přepravní a úložné kapacitě, která je k dispozici nebo která může být přiměřeně zajištěna, a k podílu svých závazků v oblasti snižování emisí CO₂ podle mezinárodních právních nástrojů a právních předpisů Společenství, který členský stát zamýšlí splnit prostřednictvím CCS. Produktovody pro přepravu CO₂ by měly být pokud možno navrženy tak, aby usnadňovaly přístup toků CO₂ splňujících přiměřené prahové hodnoty pro minimální složení. Členské státy by měly dále vytvořit mechanismy pro urovnávání sporů umožňující urychlené urovnání sporů o přístup k přepravním sítím a úložištím.
- (39) Je třeba právní úpravou zajistit, aby v případech přeshraniční přepravy CO₂, přeshraničních úložišť nebo přeshraničních úložných komplexů příslušné orgány dotčených členských států plnily požadavky této směrnice a všech ostatních právních předpisů Společenství společně.
- (40) Příslušný orgán by měl vytvořit a vést rejstřík udělených povolení k ukládání a všech uzavřených úložišť a okolních úložných komplexů, včetně map jejich prostorového rozsahu, ke kterým příslušné vnitrostátní orgány přihlížejí v příslušných plánovacích a povolovacích řízeních. Tento rejstřík by měl být zároveň ohlašován Komisi.
- (41) Členské státy by měly předkládat zprávy o provádění této směrnice na základě dotazníků vypracovaných Komisí podle směrnice Rady 91/692/EHS ze dne 23. prosince 1991, kterou se normalizují a racionalizují zprávy o provádění některých směrnic týkajících se životního prostředí⁽¹⁾.
- (42) Členské státy by měly stanovit pravidla pro sankce za porušení vnitrostátních předpisů přijatých na základě této směrnice. Stanovené sankce by měly být účinné, přiměřené a odrazující.
- (43) Opatření nezbytná k provedení této směrnice by měla být přijata v souladu s rozhodnutím Rady 1999/468/ES ze dne 28. června 1999 o postupech pro výkon prováděcích pravomocí svěřených Komisi⁽²⁾.
- (44) Zejména je třeba zmocnit Komisi ke změně příloh. Jelikož tato opatření mají obecný význam a jejich účelem je změnit jiné než podstatné prvky této směrnice, musí být přijata regulativním postupem s kontrolou stanoveným v článku 5a rozhodnutí 1999/468/ES.
- (45) Směrnice 85/337/EHS by měla být změněna tak, aby se vztahovala na zachytávání a přepravu toků CO₂ za účelem geologického ukládání a dále na úložiště podle této směrnice. Směrnice 2004/35/ES by měla být změněna tak, aby se vztahovala na provozování úložišť podle této směrnice. Směrnice 2008/1/ES by měla být změněna tak, aby se vztahovala na zachytávání toků CO₂ za účelem geologického ukládání ze zařízení, na něž se vztahuje uvedená směrnice.

(1) Úř. věst. L 377, 31.12.1991, s. 48.

(2) Úř. věst. L 184, 17.7.1999, s. 23.

(46) Přijetí této směrnice by mělo zajistit vysokou úroveň ochrany životního prostředí a lidského zdraví před riziky, jež představuje geologické ukládání CO₂. Z tohoto důvodu by měly být směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/12/ES ze dne 5. dubna 2006 o odpadech ⁽¹⁾ a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1013/2006 ze dne 14. června 2006 o přepravě odpadů ⁽²⁾ změněny tak, aby byl z oblasti jejich působnosti vyloučen CO₂ zachytávaný a přepravovaný za účelem geologického ukládání. Dále by měla být změněna směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/60/ES ze dne 23. října 2000, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství v oblasti vodní politiky ⁽³⁾, tak, aby umožňovala injektáž CO₂ do slaných zvodněných vrstev (akviferů) za účelem geologického ukládání. Každá taková injektáž podléhá ustanovením právních předpisů Společenství o ochraně podzemních vod a musí být v souladu s čl. 4 odst. 1 písm. b) směrnice 2000/60/ES a se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2006/118/ES ze dne 12. prosince 2006 o ochraně podzemních vod před znečištěním a zhoršováním stavu ⁽⁴⁾.

(47) Pro přechod na nízkouhlíkovou výrobu energie je zapotřebí v případě výroby energie z fosilních paliv uskutečnit takové nové investice, které umožní podstatné snížení emisí. Za tímto účelem by měla být směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/80/ES ze dne 23. října 2001 o omezení emisí některých znečišťujících látek do ovzduší z velkých spalovacích zařízení ⁽⁵⁾ změněna tak, aby byl u všech spalovacích zařízení o určité kapacitě, pro která bylo původní stavební povolení nebo původní povolení k provozu uděleno po vstupu této směrnice v platnost, vyžadován v místě zařízení vhodný prostor pro umístění zařízení nezbytného pro zachytávání a stlačování CO₂, pokud existují vhodná úložiště a pokud jsou přeprava CO₂ a dodatečné vybavení zařízením pro jeho zachytávání technicky a ekonomicky proveditelné. Ekonomická proveditelnost přepravy a dodatečného vybavení by měla být posuzována s přihlédnutím k předpokládaným nákladům na nevypuštěný CO₂ pro konkrétní místní podmínky v případě dodatečného vybavení a k předpokládaným nákladům na povolenky na CO₂ ve Společenství. Tyto propočty by měly vycházet z nejnovější dokumentace; rovněž je třeba provést přezkum technických možností a analýzu nejistot v posuzovacím procesu. Příslušný orgán by měl určit, zda jsou tyto podmínky splněny, a to na základě posouzení provedeného provozovatelem a dalších dostupných informací, zejména informací týkajících se ochrany životního prostředí a lidského zdraví.

(48) Komise by měla do 30. června 2015 provést přezkum této směrnice s ohledem na zkušenosti získané v počáteční fázi jejího uplatňování a případně předložit návrhy na její revizi.

(49) Jelikož cíle této směrnice, totiž vytvoření právního rámce pro ukládání CO₂ bezpečné pro životní prostředí, nemůže být uspokojivě dosaženo na úrovni členských států, a proto jej může být z důvodu jejího rozsahu a účinků lépe dosaženo na úrovni Společenství, může Společenství přijmout opatření v souladu se zásadou subsidiarity stanovenou v článku 5 Smlouvy. V souladu se zásadou proporcionality stanovenou v uvedeném článku nepřekračuje tato směrnice rámec toho, co je nezbytné pro dosažení tohoto cíle.

(50) Podle bodu 34 interinstitucionální dohody o zdokonalení tvorby právních předpisů ⁽⁶⁾ jsou členské státy vybízeny k tomu, aby jak pro sebe, tak i v zájmu Společenství sestavily vlastní tabulky, z nichž bude co nejvíce patrné srovnání mezi touto směrnicí a prováděcími opatřeními, a aby tyto tabulky zveřejnily.

(51) Použitím této směrnice nejsou dotčeny články 87 a 88 Smlouvy,

PŘIJALY TUTO SMĚRNICI:

KAPITOLA 1

PŘEDMĚT, OBLAST PŮSOBNOSTI A DEFINICE

Článek 1

Předmět a účel

1. Tato směrnice vytváří právní rámec pro geologické ukládání oxidu uhličitého (dále jen „CO₂“), které je bezpečné z hlediska životního prostředí, s cílem přispět k boji proti změně klimatu.

2. Účelem z hlediska životního prostředí bezpečného geologického ukládání CO₂ je trvalé zadržení CO₂ takovým způsobem, kterým se předejde nepříznivým účinkům na životní prostředí a lidské zdraví a veškerým rizikům pro ně, nebo pokud to není možné, dosáhne jejich co největšího omezení.

Článek 2

Oblast působnosti a zákaz ukládání

1. Tato směrnice se vztahuje na geologické ukládání CO₂ na území členských států, jejich výlučných ekonomických zón a jejich kontinentálních šelfů ve smyslu Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu (UNCLOS).

⁽¹⁾ Úř. věst. L 114, 27.4.2006, s. 9. Směrnice 2006/12/ES je zrušena směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2008/98/ES ze dne 19. listopadu 2008 o odpadech a o zrušení některých směrnic (Úř. věst. L 312, 22.11.2008, s. 3) s účinkem od 12. prosince 2010.

⁽²⁾ Úř. věst. L 190, 12.7.2006, s. 1.

⁽³⁾ Úř. věst. L 327, 22.12.2000, s. 1.

⁽⁴⁾ Úř. věst. L 372, 27.12.2006, s. 19.

⁽⁵⁾ Úř. věst. L 309, 27.11.2001, s. 1.

⁽⁶⁾ Úř. věst. C 321, 31.12.2003, s. 1.

2. Tato směrnice se nevztahuje na geologické ukládání CO₂ s celkovou zamýšlenou úložnou kapacitou nižší než 100 kilotun prováděné za účelem výzkumu, vývoje nebo zkoušení nových výrobků a postupů.

3. Ukládání CO₂ v úložištích s úložným komplexem zasahujícím mimo územní oblast stanovenou v odstavci 1 není dovoleno.

4. Ukládání CO₂ ve vodním sloupci není dovoleno.

Článek 3

Definice

Pro účely této směrnice se rozumí:

- 1) „geologickým ukládáním CO₂“ injektáž toků CO₂ do podzemních geologických formací spojená s jejich ukládáním v těchto formacích;
- 2) „vodním sloupcem“ vertikálně souvislá masa vody od hladiny po dnové sedimenty vodního útvaru;
- 3) „úložištěm“ vymezený prostor uvnitř geologické formace užívaný ke geologickému ukládání CO₂ a související povrchová a injektážní zařízení;
- 4) „geologickou formací“ litostratigrafická jednotka, v níž lze nalézt a zmapovat různé vrstvy hornin;
- 5) „únikem“ uvolnění CO₂ z úložného komplexu;
- 6) „úložným komplexem“ úložiště a okolní geologické prostředí, které může mít vliv na celkovou integritu a bezpečnost ukládání, tj. druhotné zádržné formace;
- 7) „hydraulickou jednotkou“ hydraulicky propojený pórový prostor, v němž lze šíření tlaku měřit technickými prostředky a jenž je ohraničen nepropustnými bariérami, například zlomy, solnými dómy či litologickými rozhraními, anebo vyklíněním formace či jejím výchozem na povrch;
- 8) „průzkumem“ posouzení potenciálních úložných komplexů pro účely geologického ukládání CO₂ s pomocí činností, při nichž dochází k pronikání do podpovrchových vrstev, jako je provedení vrtů za účelem získání geologických informací o vrstvách v potenciálním úložném komplexu a případně provedení injektážních zkoušek s cílem charakterizovat úložiště;
- 9) „povolením k průzkumu“ písemné a odůvodněné rozhodnutí povolující průzkum a stanovící podmínky, za nichž může být proveden, vydané příslušným orgánem podle požadavků této směrnice;
- 10) „provozovatelem“ fyzická nebo právnická osoba, soukromá nebo veřejná, která provozuje nebo řídí úložiště nebo již byla v souladu s vnitrostátními právními předpisy svěřena rozhodující hospodářská pravomoc nad technickou stránkou provozu úložiště;
- 11) „povolením k ukládání“ jedno či více písemných a odůvodněných rozhodnutí povolujících provozovateli geologické ukládání CO₂ v úložišti a stanovících podmínky, za nichž může být provedeno, vydaných příslušným orgánem podle požadavků této směrnice;
- 12) „podstatnou změnou“ změna, která není uvedena v povolení k ukládání a která může mít významné účinky na životní prostředí nebo lidské zdraví;
- 13) „tokem CO₂“ tok látek vzniklý z procesů zachytávání CO₂;
- 14) „odpadem“ látky definované jako odpad v čl. 1 odst. 1 písm. a) směrnice 2006/12/ES;
- 15) „oblakem CO₂“ rozptýlený objem CO₂ v geologické formaci;
- 16) „migrací“ pohyb CO₂ uvnitř úložného komplexu;
- 17) „závažnou nesrovnalostí“ nesrovnalost v průběhu injektáže nebo ukládání nebo ve stavu samotného úložného komplexu, která s sebou nese riziko úniku nebo riziko pro životní prostředí či lidské zdraví;
- 18) „významným rizikem“ spojení pravděpodobnosti vzniku škod a rozsahu škod, jež nelze pominout, aniž by se tím v případě dotčeného úložiště zpochybil účel této směrnice;
- 19) „nápravnými opatřeními“ opatření přijatá k nápravě závažných nesrovnalostí nebo likvidace úniků s cílem předejít uvolňování CO₂ z úložného komplexu nebo takové uvolňování zastavit;
- 20) „uzavřením“ úložiště definitivní ukončení injektáže CO₂ do daného úložiště;
- 21) dobou „po uzavření“ doba po uzavření úložiště, včetně doby po přechodu odpovědnosti na příslušný orgán;
- 22) „přepravní sítí“ síť produktovodů určených k přepravě CO₂ na úložiště, včetně připojených kompresních stanic.

KAPITOLA 2

VÝBĚR ÚLOŽIŠŤ A POVOLENÍ K PRŮZKUMU

Článek 4

Výběr úložišť

1. Členské státy si ponechávají právo určit oblasti, z nichž mohou být podle požadavků této směrnice vybrána úložiště. Jeho součástí je i právo členských států nepovolit úložiště v určitých oblastech svého území nebo na celém svém území.

2. Členské státy, které mají v úmyslu povolit na svém území geologické ukládání CO₂, provedou posouzení úložné kapacity dostupné v určitých oblastech svého území nebo na celém tomto území, a to také tím způsobem, že povolí průzkum podle článku 5. V rámci výměny informací stanovené v článku 27 může Komise mezi těmito členskými státy uspořádat výměnu informací a osvědčených postupů.

3. Vhodnost geologické formace pro použití jako úložiště se určí prostřednictvím charakterizace a posouzení potenciálního úložného komplexu a okolní oblasti na základě kritérií stanovených v příloze I.

4. Jako úložiště se zvolí pouze geologická formace, u níž za navrhovaných podmínek užívání nehrozí významné riziko úniku ani významná rizika pro životní prostředí nebo zdraví.

Článek 5

Povolení k průzkumu

1. Stanoví-li členské státy, že je zapotřebí provést průzkum za účelem získání informací potřebných pro výběr úložiště podle článku 4, zajistí, aby žádný takový průzkum neproběhl bez povolení k průzkumu.

V povolení k průzkumu může být případně zahrnuto i monitorování inječních zkoušek.

2. Členské státy zajistí, aby řízení o udělování povolení k průzkumu byla přístupná všem subjektům s potřebnými kapacitami a aby povolení byla udělována nebo zamítána na základě objektivních, zveřejněných a nediskriminačních kritérií.

3. Doba platnosti povolení nesmí překročit dobu nezbytnou k provedení průzkumu, pro nějž je uděleno. Členské státy však mohou platnost povolení prodloužit, pokud stanovená doba platnosti není dostatečná pro dokončení dotyčného průzkumu a pokud je průzkum prováděn v souladu s povolením. Povolení k průzkumu se udělují pro vymezený prostor.

4. Držitel povolení k průzkumu má výhradní právo prozkoumat dotyčný potenciální úložný komplex pro CO₂. Členské státy zajistí, aby během doby platnosti povolení nebyla povolena protichůdná využití dotyčného komplexu.

KAPITOLA 3

POVOLENÍ K UKLÁDÁNÍ

Článek 6

Povolení k ukládání

1. Členské státy zajistí, aby žádné úložiště nebylo provozováno bez povolení k ukládání, aby pro každé úložiště existoval pouze jeden provozovatel a aby v daném úložišti nebyla povolena protichůdná využití.

2. Členské státy zajistí, aby řízení o udělování povolení k ukládání byla přístupná všem subjektům s potřebnými kapacitami a aby povolení byla udělována na základě objektivních, zveřejněných a transparentních kritérií.

3. Aniž jsou dotčeny požadavky této směrnice, má při udělování povolení k ukládání pro dané úložiště přednost držitel povolení k průzkumu této lokality za předpokladu, že byl tento průzkum dokončen, že byly splněny všechny podmínky stanovené v povolení k průzkumu a že byla žádost o povolení k ukládání podána během doby platnosti povolení k průzkumu. Členské státy zajistí, aby během řízení o povolení k ukládání nebyla povolena protichůdná využití dotyčného komplexu.

Článek 7

Žádosti o povolení k ukládání

Žádosti o povolení k ukládání podávané příslušnému orgánu musí obsahovat alespoň tyto informace:

- 1) jméno a adresu potenciálního provozovatele;
- 2) doklad o odborné způsobilosti potenciálního provozovatele;
- 3) charakterizaci úložiště a úložného komplexu a posouzení předpokládané bezpečnosti ukládání podle čl. 4 odst. 3 a 4;
- 4) celkové množství CO₂, které má být injektováno a uloženo, a potenciální zdroje a způsoby přepravy, složení toků CO₂, rychlost a tlak injektáže a umístění zařízení k injektáži;
- 5) popis opatření, která mají zabránit závažným nesrovnalostem;
- 6) navrhovaný monitorovací plán podle čl. 13 odst. 2;

- 7) navrhovaný plán nápravných opatření podle čl. 16 odst. 2;
- 8) navrhovaný předběžný plán činnosti po uzavření podle čl. 17 odst. 3;
- 9) informace poskytované podle článku 5 směrnice 85/337/EHS;
- 10) doklad o tom, že finanční záruka nebo jiný rovnocenný nástroj vyžadovaný podle článku 19 nabudou platnosti a účinnosti před zahájením injecktáže.
- 4) požadavky na složení toku CO₂ a postup přijímání toku CO₂ podle článku 12 a v případě potřeby další požadavky na injecktáž a ukládání, zejména s cílem předejít závažným nesrovnalostem;
- 5) schválený monitorovací plán, požadavek provádět tento plán a požadavky na jeho aktualizaci podle článku 13 a dále požadavky na podávání zpráv podle článku 14;
- 6) požadavek oznámit příslušnému orgánu případné úniky nebo závažné nesrovnalosti, schválený plán nápravných opatření a povinnost provádět tento plán nápravných opatření v případě úniků nebo závažných nesrovnalostí podle článku 16;

Článek 8

Podmínky pro povolení k ukládání

Příslušný orgán vydá povolení k ukládání pouze tehdy, jsou-li splněny tyto podmínky:

- 1) příslušný orgán se na základě žádosti předložené podle článku 7 a na základě veškerých dalších příslušných informací přesvědčil, že
 - a) jsou splněny všechny příslušné požadavky této směrnice a dalších příslušných právních předpisů Společenství;
 - b) provozovatel se nachází ve stabilní finanční situaci a je dostatečně odborně způsobilý a spolehlivý pro provoz a kontrolu úložiště a že je zajištěn profesionální a odborný rozvoj a odborná příprava provozovatele a všech pracovníků;
 - c) v případě více než jednoho úložiště v jedné hydraulické jednotce jsou potenciální tlakové interakce takové, že při nich mohou všechna úložiště současně splňovat požadavky této směrnice;
- 2) příslušný orgán vzal v úvahu případné stanovisko Komise k návrhu povolení podle článku 10.
- 7) podmínky uzavření a schválený předběžný plán činnosti po uzavření uvedený v článku 17;
- 8) ustanovení týkající se změn, přezkumu, aktualizace a zrušení povolení k ukládání podle článku 11;
- 9) požadavek složit a zachovat finanční záruku nebo jiný rovnocenný nástroj podle článku 19.

Článek 10

Přezkum návrhů povolení k ukládání Komisí

1. Členské státy zpřístupní žádosti o povolení Komisi do jednoho měsíce od jejich obdržení. Rovněž zpřístupní další související materiály, k nimž příslušný orgán přihlíží při rozhodování o udělení povolení k ukládání. Uvědomí Komisi o všech návrzích povolení k ukládání a případných dalších materiálech, které byly při přijímání návrhu rozhodnutí vzaty v úvahu. Do čtyř měsíců od obdržení návrhu povolení k ukládání k němu může Komise vydat nezávazné stanovisko. Pokud se Komise rozhodne stanovisko nevydat, uvědomí o tom dotčený členský stát do jednoho měsíce od předložení návrhu povolení a uvede důvody.

2. Příslušný orgán oznámí konečné rozhodnutí Komisi, a pokud se jeho rozhodnutí odchyluje od stanoviska Komise, uvede důvody.

Článek 9

Obsah povolení k ukládání

Povolení obsahuje alespoň tyto informace:

- 1) jméno a adresu provozovatele;
- 2) přesné umístění a vymezení úložiště a úložného komplexu a údaje týkající se hydraulické jednotky;
- 3) požadavky na provoz úložiště, celkové množství CO₂, které je povoleno geologicky ukládat, limity tlaku v rezervoáru a maximální rychlost a tlak při injecktáži;

Článek 11

Změny, přezkum, aktualizace a zrušení povolení k ukládání

1. Provozovatel uvědomí příslušný orgán o veškerých změnách plánovaných v provozu úložiště, včetně změn týkajících se provozovatele. Příslušný orgán případně aktualizuje povolení k ukládání nebo podmínky povolení.

2. Členské státy zajistí, aby žádná podstatná změna nebyla provedena bez vydání nového nebo aktualizovaného povolení k ukládání podle této směrnice. V těchto případech se použije bod 13 první odrážka přílohy II směrnice 85/337/EHS.

3. Příslušný orgán přezkoumá a podle potřeby aktualizuje nebo, jako krajní možnost, zruší povolení k ukládání:

- a) pokud mu byly oznámeny jakékoli úniky nebo závažné nesrovnalosti podle čl. 16 odst. 1 nebo byl-li na ně upozorněn;
- b) pokud zprávy předložené podle článku 14 nebo environmentální kontroly provedené podle článku 15 svědčí o nedodržení podmínek povolení nebo rizicích úniků nebo závažných nesrovnalostí;
- c) pokud se dozví o jakémkoli jiném nedodržení podmínek povolení provozovatelem;
- d) pokud se to jeví jako nezbytné na základě nejnovějších vědeckých poznatků a technologického pokroku, nebo
- e) aniž jsou dotčena písmena a) až d), pět let po vydání povolení a poté každých deset let.

4. Po zrušení povolení podle odstavce 3 příslušný orgán buď vydá nové povolení k ukládání, nebo úložiště uzavře podle čl. 17 odst. 1 písm. c). Do vydání nového povolení k ukládání příslušný orgán dočasně přebírá všechny právní povinnosti související s kritérii pro přijímání, pokud se rozhodne pokračovat v injektáži CO₂, s monitorováním a nápravnými opatřeními v souladu s požadavky stanovenými v této směrnici, s vyřazením povolenek v případě úniku podle směrnice 2003/87/ES a s preventivními a nápravnými opatřeními podle čl. 5 odst. 1 a čl. 6 odst. 1 směrnice 2004/35/ES. Úhradu případných vzniklých nákladů příslušný orgán vymáhá na bývalém provozovateli, a to i čerpáním z finanční záruky podle článku 19. V případě uzavření úložiště podle čl. 17 odst. 1 písm. c) se použije čl. 17 odst. 4.

KAPITOLA 4

POVINNOSTI PŘI PROVOZU, PŘI UZAVÍRÁNÍ A PO UZAVŘENÍ

Článek 12

Kritéria a postup pro přijímání toku CO₂

1. Tok CO₂ musí být tvořen z naprosté většiny oxidem uhličitým. Nesmí do něj proto být přidán žádný odpad ani jiné látky za účelem jejich odstranění. Tok CO₂ nicméně může obsahovat náhodně přidružené látky ze zdroje či procesu zachytávání nebo

injektáže a stopovací látky přidané s cílem usnadnit monitorování a ověřování migrace CO₂. Koncentrace všech náhodných a přidávaných látek musí být nižší než hodnoty, které by

- a) nepříznivě ovlivnily neporušenost úložiště nebo příslušné přepravní infrastruktury;
- b) představovaly významné riziko pro životní prostředí nebo lidské zdraví nebo
- c) byly v rozporu s platnými právními předpisy Společenství.

2. Komise může podle potřeby přijmout pokyny s cílem napomoci určit podmínky použitelné v jednotlivých případech pro dodržování kritérií stanovených v odstavci 1.

3. Členské státy zajistí, aby provozovatel

- a) přijímal a injektoval toky CO₂ pouze tehdy, byly-li provedeny analýza složení toků, včetně obsahu korozivních látek, a posouzení rizik a pokud posouzení rizik prokázalo, že úrovně kontaminace splňují podmínky stanovené v odstavci 1;
- b) vedl evidenci množství a vlastností dodaných a injektovaných toků CO₂, včetně složení těchto toků.

Článek 13

Monitorování

1. Členské státy zajistí, aby provozovatel prováděl monitorování injektážních zařízení, úložného komplexu (včetně oblaku CO₂, je-li to možné) a podle potřeby okolního prostředí za účelem

- a) srovnání skutečného chování CO₂ a vody přítomné v úložišti s chováním modelovým;
- b) zjištění závažných nesrovnalostí;
- c) zjištění migrace CO₂;
- d) zjištění úniku CO₂;
- e) zjištění významných nežádoucích účinků na okolní prostředí, zejména na pitnou vodu, obyvatelstvo nebo uživatele okolní biosféry;
- f) posouzení účinnosti případných nápravných opatření přijatých podle článku 16;
- g) aktualizace posouzení bezpečnosti a neporušenosti úložného komplexu z krátkodobého a dlouhodobého hlediska, včetně posouzení toho, zda bude uložený CO₂ zcela a trvale zadržen.

2. Monitorování se provádí podle monitorovacího plánu vypracovaného provozovatelem podle požadavků stanovených v příloze II, včetně podrobností monitorování v souladu s pokyny stanovenými podle článku 14 a čl. 23 odst. 2 směrnice 2003/87/ES, předloženého příslušnému orgánu a jím schváleného podle čl. 7 bodu 6 a čl. 9 bodu 5 této směrnice. Plán se aktualizuje podle požadavků stanovených v příloze II a v každém případě každých pět let, aby se zohlednily změny týkající se posouzení rizika úniku, změny týkající se posouzení rizik pro životní prostředí a lidské zdraví, nové vědecké poznatky a dosažený pokrok v nejlepších dostupných technologiích. Aktualizované plány se opět předkládají příslušnému orgánu ke schválení.

Článek 14

Podávání zpráv provozovatelem

Tak často, jak stanoví příslušný orgán, a v každém případě nejmeně jednou ročně předkládá provozovatel příslušnému orgánu

- 1) všechny výsledky monitorování podle článku 13 za období, o němž se podává zpráva, včetně informací o použité technologii monitorování;
- 2) množství a vlastnosti toků CO₂, včetně jejich složení, které byly dodány a injektovány v období, o němž se podává zpráva, a které byly zaevidovány podle čl. 12 odst. 3 písm. b);
- 3) doklad o složení a zachování finanční záruky podle článku 19 a čl. 9 bodu 9;
- 4) veškeré další informace, které příslušný orgán považuje za důležité pro účely posouzení dodržování podmínek povolení k ukládání a zvýšení znalostí o chování CO₂ v úložišti.

Článek 15

Kontroly

1. Členské státy zajistí, aby příslušné orgány zavedly systém pravidelných a mimořádných kontrol všech úložných komplexů spadajících do oblasti působnosti této směrnice za účelem kontroly a prosazování dodržování požadavků této směrnice a za účelem monitorování účinků na životní prostředí a lidské zdraví.

2. Kontroly by měly zahrnovat činnosti jako prohlídky povrchových zařízení, včetně injektážních zařízení, posouzení injektáže a monitorování prováděných provozovatelem a kontrolu všech důležitých záznamů o úložišti vedených provozovatelem.

3. Pravidelné kontroly se provádějí nejmeně jednou ročně během tří let po uzavření a poté každých pět let, dokud nedojde k přechodu odpovědnosti na příslušný orgán. Tyto kontroly se zaměřují na příslušná zařízení pro injektáž a monitorování a na

řadu významných účinků úložného komplexu na životní prostředí a na lidské zdraví.

4. Mimořádné kontroly se provádějí:

- a) jsou-li příslušnému orgánu oznámeny úniky nebo závažné nesrovnalosti podle čl. 16 odst. 1 nebo je-li na ně upozorněn;
- b) nasvědčují-li zprávy podle článku 14 nedostatečnému dodržování podmínek povolení;
- c) za účelem prošetření závažných stížností vztahujících se k životnímu prostředí nebo lidskému zdraví;
- d) v jiných situacích, kdy to příslušný orgán považuje za vhodné.

5. Po každé kontrole příslušný orgán vypracuje zprávu o výsledcích kontroly. Zpráva zhodnotí dodržování požadavků této směrnice a uvede, zda jsou zapotřebí další opatření. Zpráva se předá dotyčnému provozovateli a do dvou měsíců od kontroly se zveřejní v souladu s příslušnými právními předpisy Společenství.

Článek 16

Opatření v případě úniků nebo závažných nesrovnalostí

1. Členské státy zajistí, aby provozovatel případné úniky nebo závažné nesrovnalosti okamžitě oznámil příslušnému orgánu a přijal nezbytná nápravná opatření, včetně opatření vztahujících se k ochraně lidského zdraví. Případné úniky a závažné nesrovnalosti, které s sebou nesou riziko úniku, oznámí provozovatel rovněž příslušnému orgánu podle směrnice 2003/87/ES.

2. Nápravná opatření podle odstavce 1 se přijímají jako minimální na základě plánu nápravných opatření předloženého příslušnému orgánu a schváleného příslušným orgánem podle čl. 7 bodu 7 a čl. 9 bodu 6.

3. Příslušný orgán může provozovatele kdykoli požádat o přijetí nezbytných nápravných opatření a opatření vztahujících se k ochraně lidského zdraví. Tato opatření mohou doplňovat opatření stanovená v plánu nápravných opatření nebo mohou být odlišná. Příslušný orgán může též kdykoli přijmout nápravná opatření sám.

4. Neprijme-li provozovatel nezbytná nápravná opatření, přijme nezbytná nápravná opatření sám příslušný orgán.

5. Příslušný orgán vymáhá úhradu nákladů vzniklých v souvislosti s opatřeními podle odstavců 3 a 4 na provozovateli, a to i čerpáním z finanční záruky podle článku 19.

Článek 17

Povinnosti při uzavírání a po uzavření

1. Úložiště se uzavře:

- a) jsou-li splněny příslušné podmínky stanovené v povolení;
- b) na základě odůvodněné žádosti provozovatele po schválení příslušným orgánem nebo
- c) pokud příslušný orgán rozhodne o uzavření po zrušení povolení k ukládání podle čl. 11 odst. 3.

2. Po uzavření úložiště podle odst. 1 písm. a) nebo b) zůstává provozovatel nadále odpovědný za monitorování, podávání zpráv a přijímání nápravných opatření podle požadavků stanovených v této směrnici a za plnění všech povinností souvisejících s vyřazením povolenek v případě úniku podle směrnice 2003/87/ES a s preventivními a nápravnými opatřeními podle článků 5 až 8 směrnice 2004/35/ES, až do přechodu odpovědnosti za úložiště na příslušný orgán podle čl. 18 odst. 1 až 5 této směrnice. Provozovatel je dále povinen úložiště utěsnit a demontovat injektážní zařízení.

3. Povinnosti podle odstavce 2 jsou plněny na základě plánu činnosti po uzavření vypracovaného provozovatelem na základě osvědčených postupů a v souladu s požadavky stanovenými v příloze II. Předběžný plán činnosti po uzavření se předkládá příslušnému orgánu ke schválení podle čl. 7 bodu 8 a čl. 9 bodu 7. Před uzavřením úložiště podle odst. 1 písm. a) nebo b) tohoto článku musí být předběžný plán činnosti po uzavření

- a) podle potřeby aktualizován s přihlédnutím k analýze rizik, osvědčeným postupům a technologickým zlepšením;
- b) předložen příslušnému orgánu ke schválení a
- c) schválen příslušným orgánem jako konečný plán činnosti po uzavření.

4. Po uzavření úložiště podle odst. 1 písm. c) je příslušný orgán odpovědný za monitorování a přijímání nápravných opatření podle požadavků stanovených v této směrnici a za plnění všech povinností souvisejících s vyřazením povolenek v případě úniku podle směrnice 2003/87/ES a s preventivními a nápravnými opatřeními podle čl. 5 odst. 1 a čl. 6 odst. 1 směrnice 2004/35/ES. Požadavky na činnosti po uzavření podle této směrnice plní příslušný orgán na základě předběžného plánu činnosti po uzavření uvedeného v odstavci 3 tohoto článku, který se podle potřeby aktualizuje.

5. Příslušný orgán vymáhá úhradu nákladů vzniklých v souvislosti s opatřeními podle odstavce 4 na provozovatel, a to i čerpáním z finanční záruky podle článku 19.

Článek 18

Přechod odpovědnosti

1. Pokud bylo úložiště uzavřeno podle čl. 17 odst. 1 písm. a) nebo b), přecházejí veškeré právní povinnosti související s monitorováním a přijímáním nápravných opatření podle požadavků stanovených v této směrnici, s vyřazením povolenek v případě úniku podle směrnice 2003/87/ES a s preventivními a nápravnými opatřeními podle čl. 5 odst. 1 a čl. 6 odst. 1 směrnice 2004/35/ES na příslušný orgán z jeho vlastního podnětu nebo na žádost provozovatele, pokud jsou splněny tyto podmínky:

- a) všechny dostupné důkazy nasvědčují tomu, že uložený CO₂ bude zcela a trvale zadržen;
- b) uplynula minimální doba stanovená příslušným orgánem. Tato minimální doba není kratší než dvacet let, ledaže je příslušný orgán přesvědčen, že kritérium uvedené v odst. 1 písm. a) je splněno před jejím uplynutím;
- c) byly splněny finanční povinnosti podle článku 20;
- d) úložiště bylo utěsněno a injektážní zařízení byla demontována.

2. Provozovatel vypracuje zprávu dokládající, že podmínka podle odst. 1 písm. a) byla splněna, a předloží ji příslušnému orgánu ke schválení přechodu odpovědnosti. Tato zpráva musí prokazovat alespoň

- a) shodu skutečného chování injektovaného CO₂ s chováním modelovým;
- b) neexistenci zjištěných úniků;
- c) skutečnost, že úložiště spěje ke stavu dlouhodobé stability.

Komise může přijmout pokyny k posouzení údajů uvedených v odst. 1 písm. a), b) a c), v nichž zdůrazní jakékoli dopady na technická kritéria důležitá pro stanovení minimálních dob podle odst. 1 písm. b).

3. Přesvědčí-li se příslušný orgán, že podmínky podle odst. 1 písm. a) a b) jsou splněny, vypracuje návrh rozhodnutí o schválení přechodu odpovědnosti. V návrhu rozhodnutí uvede postup, jakým se určuje, že podmínky podle odst. 1 písm. d) byly splněny, a veškeré aktualizované požadavky týkající se utěsnění úložiště a demontáže injektážních zařízení.

Domnívá-li se příslušný orgán, že podmínky podle odst. 1 písm. a) a b) nejsou splněny, oznámí provozovateli důvody.

4. Členské státy zpřístupní zprávy podle odstavce 2 Komisi do jednoho měsíce od jejich obdržení. Rovněž zpřístupní další související materiály, k nimž příslušný orgán přihlíží při přípravě návrhu rozhodnutí o schválení přechodu odpovědnosti. Uvede Komisi o všech návrzích rozhodnutí o schválení vypracovaných příslušným orgánem podle odstavce 3, včetně případných dalších materiálů, které vzal příslušný orgán při svém rozhodování v úvahu. Do čtyř měsíců od obdržení návrhu rozhodnutí o schválení k němu může Komise vydat nezávazné stanovisko. Pokud se Komise rozhodne stanovisko nevydat, uvede o tom dotčený členský stát do jednoho měsíce od předložení návrhu rozhodnutí o schválení a uvede důvody.

5. Přesvědčí-li se příslušný orgán, že podmínky podle odst. 1 písm. a) až d) jsou splněny, přijme konečné rozhodnutí a oznámí je provozovateli. Příslušný orgán rovněž oznámí konečné rozhodnutí Komisi, a pokud se jeho rozhodnutí odchyluje od stanoviska Komise, uvede důvody.

6. Po přechodu odpovědnosti končí pravidelné kontroly podle čl. 15 odst. 3 a monitorování může být omezeno na úroveň, jež umožňuje zjištění úniků nebo závažných nesrovnalostí. Při zjištění úniků nebo závažných nesrovnalostí musí být monitorování podle potřeby zintenzivněno za účelem posouzení rozsahu problému a účinnosti nápravných opatření.

7. V případě pochybení provozovatele, včetně neposkytnutí dostatečných údajů, zatajení příslušných informací, nedbalosti, podvodu nebo nedodržení náležité obezřetnosti, vymáhá příslušný orgán na bývalém provozovateli úhradu nákladů vzniklých po přechodu odpovědnosti. Aniž je dotčen článek 20, nelze po přechodu odpovědnosti vymáhat úhradu žádných dalších nákladů.

8. Pokud bylo úložiště uzavřeno podle čl. 17 odst. 1 písm. c), považuje se přechod odpovědnosti za uskutečněný teprve v okamžiku, kdy všechny dostupné důkazy nasvědčují tomu, že uložený CO₂ bude zcela a trvale zadržen, a po utěsnění úložiště a demontáži injektážních zařízení.

Článek 19

Finanční záruka

1. Členské státy zajistí, aby potenciální provozovatel, který žádá o povolení k ukládání, prokázal, že je schopen poskytnout vhodné finanční zajištění ve formě finanční záruky nebo jiného rovnocenného nástroje. Účelem finančního zajištění je zaručit, že bude možno dostat všem povinnostem vyplývajícím z povolení vydaného na základě této směrnice, včetně povinností při uzavírání a po uzavření a případných povinnostech plynoucích ze zahrnutí úložiště do oblasti působnosti směrnice 2003/87/ES. Tato finanční záruka musí nabýt platnosti a účinnosti před zahájením injektáže.

2. Finanční záruka je pravidelně upravována s ohledem na změny vyhodnocených rizik úniku a odhadované náklady všech povinností vyplývajících z povolení vydaného na základě této směrnice a případných povinností plynoucích ze zahrnutí úložiště do oblasti působnosti směrnice 2003/87/ES.

3. Finanční záruka nebo jiný rovnocenný nástroj podle odstavce 1 zůstává platný a účinný

a) po uzavření úložiště podle čl. 17 odst. 1 písm. a) nebo b) až do přechodu odpovědnosti za úložiště na příslušný orgán podle čl. 18 odst. 1 až 5;

b) po zrušení povolení k ukládání podle čl. 11 odst. 3

i) až do vydání nového povolení k ukládání,

ii) je-li úložiště uzavřeno podle čl. 17 odst. 1 písm. c), až do přechodu odpovědnosti podle čl. 18 odst. 8 za předpokladu, že byly splněny finanční povinnosti uvedené v článku 20.

Článek 20

Finanční mechanismus

1. Členské státy zajistí, aby provozovatel poskytl způsobem, o němž rozhodnou členské státy, příslušnému orgánu finanční příspěvek před přechodem odpovědnosti podle článku 18. Příspěvek provozovatele zohledňuje kritéria uvedená v příloze I nebo parametry vztahující se k historii ukládání CO₂ důležité pro určení povinností pro dobu po přechodu odpovědnosti a pokrývá přinejmenším předpokládané náklady na monitorování po dobu třiceti let. Tento finanční příspěvek lze použít na pokrytí nákladů vynaložených příslušným orgánem po přechodu odpovědnosti na zajištění úplného a trvalého zadržení CO₂ v geologických úložištích po přechodu odpovědnosti.

2. Komise může přijmout pokyny pro odhad nákladů uvedených v odstavci 1, které budou vypracovány v konzultaci s členskými státy s cílem zajistit provozovatelům transparentnost a předvídatelnost těchto nákladů.

KAPITOLA 5

PŘÍSTUP TŘETÍCH OSOB

Článek 21

Přístup k přepravní síti a úložištím

1. Členské státy přijmou nezbytná opatření zajišťující, aby mohli potenciální uživatelé získat přístup k přepravním sítím a úložištím za účelem geologického ukládání vyrobeného a zachyceného CO₂ v souladu s odstavci 2, 3 a 4.

2. Přístup podle odstavce 1 se zajišťuje transparentním a nediskriminačním způsobem, který stanoví daný členský stát. Členský stát uplatňuje cíle rovného a otevřeného přístupu a přihlíží

- a) k úložné kapacitě, která je k dispozici nebo která může být přiměřeně zajištěna v oblastech stanovených podle článku 4, a k přepravní kapacitě, která je k dispozici nebo může být přiměřeně zajištěna;
- b) k podílu svých závazků v oblasti snížení emisí CO₂ podle mezinárodních právních nástrojů a právních předpisů Společenství, který zamýšlí splnit prostřednictvím zachytávání a geologického ukládání CO₂;
- c) k potřebě odmítnout přístup v případě neslučitelnosti technických specifikací, kterou nelze přiměřeně odstranit;
- d) k potřebě respektovat důvodné potřeby majitele nebo provozovatele úložiště nebo přepravní sítě a zájmy všech dalších uživatelů úložiště nebo sítě nebo případných dotčených zpracovacích či manipulačních zařízení.

3. Provozovatelé přepravních sítí a provozovatelé úložišť mohou odmítnout přístup z důvodu nedostatečné kapacity. Případné odmítnutí řádně odůvodní.

4. Členské státy přijmou nezbytná opatření zajišťující, že provozovatel, který odmítl přístup z důvodu nedostatečné kapacity nebo nedostatečného připojení, provede veškerá nezbytná zdokonalení, jsou-li hospodárná nebo je-li za ně potenciální zákazník ochoten zaplatit, za předpokladu, že to nebude mít nepříznivý vliv na bezpečnost přepravy a geologického ukládání CO₂ pro životní prostředí.

Článek 22

Urovnávání sporů

1. Členské státy zajistí zavedení opatření pro urovnávání sporů, včetně zřízení orgánu nezávislého na stranách a majícího přístup ke všem důležitým informacím, aby umožnily urychlené řešení sporů týkajících se přístupu k přepravním sítím a k úložištím, s přihlédnutím ke kritériím uvedeným v čl. 21 odst. 2 a k počtu stran, které mohou být do jednání o tomto přístupu zapojeny.

2. V případě přeshraničních sporů se použijí opatření pro urovnávání sporů toho členského státu, který má pravomoc nad přepravní sítí nebo úložištěm, k nimž byl odmítnut přístup. Spadá-li v případě přeshraničních sporů dotčená přepravní síť nebo úložiště do pravomoci více členských států, konzultují dotčené členské státy postup navzájem s cílem zajistit jednotné uplatňování této směrnice.

KAPITOLA 6

OBECNÁ USTANOVENÍ

Článek 23

Příslušný orgán

Členské státy zřídí nebo určí jeden nebo více příslušných orgánů odpovědných za plnění povinností stanovených v této směrnici. Je-li určen více než jeden příslušný orgán, zavedou členské státy opatření ke koordinaci práce těchto orgánů prováděné na základě této směrnice.

Článek 24

Přeshraniční spolupráce

V případech přeshraniční přepravy CO₂, přeshraničních úložišť nebo přeshraničních úložných komplexů plní příslušné orgány dotčených členských států požadavky této směrnice a všech ostatních příslušných právních předpisů Společenství společně.

Článek 25

Rejstříky

1. Příslušný orgán zřizuje a vede

- a) rejstřík udělených povolení k ukládání a
- b) trvalý rejstřík všech uzavřených úložišť a okolních úložných komplexů, včetně map a řezů jejich prostorového rozsahu a dostupných informací důležitých pro posouzení toho, zda bude uložený CO₂ zcela a trvale zadržen.

2. K rejstříkům uvedeným v odstavci 1 přihlížejí příslušné vnitrostátní orgány v příslušných řízeních v souvislosti s plánováním a povolováním jakékoli činnosti, která by mohla ovlivnit geologické ukládání CO₂ v registrovaných úložištích nebo která by mohla být tímto ukládáním ovlivněna.

Článek 26

Informování veřejnosti

Členské státy zveřejňují údaje o geologických úložištích CO₂ v souladu s použitelnými právními předpisy Společenství.

Článek 27

Podávání zpráv členskými státy

1. Členské státy předloží Komisi každé tři roky zprávu o provádění této směrnice, včetně rejstříku podle čl. 25 odst. 1 písm. b). První zprávu zašlou Komisi do 30. června 2011. Zpráva se vypracovává na základě dotazníku nebo osnovy, které sestaví Komise postupem podle článku 6 směrnice 91/692/EHS. Dotazník nebo osnova budou členským státům zaslány nejpozději šest měsíců před uplynutím lhůty pro předložení zprávy.

2. Komise uspořádá výměnu informací o uplatňování této směrnice mezi příslušnými orgány členských států.

Článek 28

Sankce

Členské státy stanoví pravidla pro sankce za porušení vnitrostátních předpisů přijatých na základě této směrnice a přijmou veškerá opatření nezbytná k zajištění jejich uplatňování. Stanovené sankce musí být účinné, přiměřené a odrazující. Členské státy oznámí tato pravidla Komisi do 25. června 2011 a oznámí jí neprodleně každou jejich případnou změnu.

Článek 29

Změny příloh

Mohou být přijata opatření, která mění přílohy. Tato opatření, jejichž účelem je změnit jiné než podstatné prvky této směrnice, se přijímají regulativním postupem s kontrolou podle čl. 30 odst. 2.

Článek 30

Postup projednávání ve výboru

1. Komisi je nápomocen Výbor pro změnu klimatu.
2. Odkazuje-li se na tento odstavec, použijí se čl. 5a odst. 1 až 4 a článek 7 rozhodnutí 1999/468/ES s ohledem na článek 8 zmíněného rozhodnutí.

KAPITOLA 7

ZMĚNY

Článek 31

Změna směrnice 85/337/EHS

Směrnice 85/337/EHS se mění takto:

- 1) Příloha I se mění takto:

- a) bod 16 se nahrazuje tímto:

„16. Produktovody o průměru větším než 800 mm a délce přesahující 40 km:

- k přepravě plynu, ropy, chemikálií a
- k přepravě toků oxidu uhličitého (CO₂) za účelem geologického ukládání, včetně připojených kompresních stanic.“;

- b) doplňují se nové body, které znějí:

„23. Úložiště podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/31/ES ze dne 23. dubna 2009 o geologickém ukládání oxidu uhličitého (*).

24. Zařízení k zachytávání toků CO₂ za účelem geologického ukládání podle směrnice 2009/31/ES ze zařízení, na něž se vztahuje tato příloha, nebo ze zařízení o celkové roční kapacitě zachyceného CO₂ 1,5 megatuny nebo vyšší.

(*) Úř. věst. L 140, 5.6.2009, s. 114.“

- 2) Příloha II se mění takto:

- a) v bodě 3 se doplňuje nové písmeno, které zní:

„j) Zařízení k zachytávání toků CO₂ za účelem geologického ukládání podle směrnice 2009/31/ES ze zařízení, na něž se nevztahuje příloha I této směrnice.“;

- b) v bodě 10 se písmeno i) se nahrazuje tímto:

„i) Ropovody, plynovody a produktovody k přepravě toků CO₂ za účelem geologického ukládání (projekty neuvedené v příloze I).“

Článek 32

Změna směrnice 2000/60/ES

V čl. 11 odst. 3 písm. j) směrnice 2000/60/ES se za třetí odrážku vkládá nová odrážka, která zní:

„— injektáž toků oxidu uhličitého za účelem ukládání v geologických formacích, které jsou z přirozených příčin trvale nevhodné pro jiné účely, za předpokladu, že je tato injektáž provedena v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2009/31/ES ze dne 23. dubna 2009 o geologickém ukládání oxidu uhličitého (*), nebo se na ni uvedená směrnice v souladu se svým čl. 2 odst. 2 nevztahuje.

(*) Úř. věst. L 140, 5.6.2009, s. 114.“

Článek 33

Změna směrnice 2001/80/ES

Ve směrnici 2001/80/ES se vkládá nový článek, který zní:

„Článek 9a

1. Členské státy zajistí, aby provozovatelé všech spalovacích zařízení o jmenovitém elektrickém výkonu nejméně 300 MW, pro která bylo původní stavební povolení, nebo pokud stavební řízení neproběhlo, původní povolení k provozu uděleno po vstupu směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/31/ES ze dne 23. dubna 2009 o geologickém ukládání oxidu uhličitého (*) v platnost, posoudili, zda jsou splněny tyto podmínky:

- jsou dostupná vhodná úložiště,

- jsou technicky a ekonomicky proveditelná přepravní zařízení,
- je technicky a ekonomicky proveditelné dodatečné vybavení zařízení pro zachytávání CO₂.

2. Jsou-li podmínky podle odstavce 1 splněny, zajistí příslušný orgán, aby byl v místě spalovacího zařízení vyhrazen vhodný prostor pro umístění zařízení nezbytného pro zachytávání a stlačování CO₂. Příslušný orgán určí, zda jsou tyto podmínky splněny, na základě posouzení podle odstavce 1 a dalších dostupných informací, zejména informací o ochraně životního prostředí a lidského zdraví.

(*) Úř. věst. L 140, 5.6.2009, s. 114.“

Článek 34

Změna směrnice 2004/35/ES

V příloze III směrnice 2004/35/ES se doplňuje nový bod, který zní:

„14. Provozování úložišť podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/31/ES ze dne 23. dubna 2009 o geologickém ukládání oxidu uhličitého (*).

(*) Úř. věst. L 140, 5.6.2009, s. 114.“

Článek 35

Změna směrnice 2006/12/ES

V čl. 2 odst. 1 směrnice 2006/12/ES se písmeno a) nahrazuje tímto:

„a) plynne emise vypouštěné do ovzduší a oxid uhličitý zachycený a přepravený za účelem geologického ukládání a geologicky uložený v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2009/31/ES ze dne 23. dubna 2009 o geologickém ukládání oxidu uhličitého (*), nebo na který se uvedená směrnice v souladu se svým čl. 2 odst. 2 nevztahuje;

(*) Úř. věst. L 140, 5.6.2009, s. 114.“

Článek 36

Změna nařízení (ES) č. 1013/2006

V čl. 1 odst. 3 nařízení (ES) č. 1013/2006 se doplňuje nové písmeno, které zní:

„h) přeprava CO₂ za účelem geologického ukládání v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2009/31/ES ze dne 23. dubna 2009 o geologickém ukládání oxidu uhličitého (*).

(*) Úř. věst. L 140, 5.6.2009, s. 114.“

Článek 37

Změna směrnice 2008/1/ES

V příloze I směrnice 2008/1/ES se doplňuje nový bod, který zní:

„6.9 Zachytávání toků CO₂ ze zařízení, na něž se vztahuje tato směrnice, za účelem geologického ukládání podle směrnice

Evropského parlamentu a Rady 2009/31/ES ze dne 23. dubna 2009 o geologickém ukládání oxidu uhličitého (*).

(*) Úř. věst. L 140, 5.6.2009, s. 114.“

KAPITOLA 8

ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Článek 38

Přezkum

1. Komise předloží Evropskému parlamentu a Radě zprávu o uplatňování této směrnice do devíti měsíců od obdržení zpráv podle článku 27.

2. Ve zprávě, již předloží do 31. března 2015, Komise zejména posoudí na základě zkušeností s uplatňováním této směrnice, s ohledem na zkušenosti s CCS a s přihlédnutím k technickému pokroku a nejnovějším vědeckým poznatkům:

— zda se dostatečně prokázalo trvalé zadržení CO₂ takovým způsobem, kterým se předejde nepříznivým účinkům na životní prostředí a případně veškerým následným rizikům pro lidské zdraví nebo kterým se dosáhne jejich co největšího omezení, a zda byla prokázána bezpečnost CCS pro životní prostředí a pro člověka,

— zda jsou stále nezbytné postupy týkající se přezkumu Komise, pokud jde o návrhy povolení k ukládání podle článku 10 a návrhy rozhodnutí o přechodu odpovědnosti podle článku 18,

— zkušenosti s ustanoveními článku 12 o kritériích a postupech pro přijímání toku CO₂,

— zkušenosti s ustanoveními článků 21 a 22 o přístupu třetích osob a ustanoveními článku 24 o přeshraniční spolupráci,

— ustanovení vztahující se na spalovací zařízení o jmenovitém elektrickém výkonu nejméně 300 MW uvedená v článku 9a směrnice 2001/80/ES,

— případné možnosti geologického ukládání CO₂ v třetích zemích,

— další rozvoj a aktualizaci kritérií stanovených v přílohách I a II,

- zkušenosti s pobídkami k uplatňování CCS u zařízení spalujících biomasu,
- potřebu další regulace rizik pro životní prostředí v souvislosti s přepravou CO₂,

a případně předloží návrh na revizi této směrnice.

3. Prokáže-li se dostatečně trvalé zadržení CO₂ takovým způsobem, kterým se předejde nepříznivým účinkům na životní prostředí a lidské zdraví a rizikům pro ně, nebo pokud to není možné, dosáhne jejich co největšího omezení, a prokáže-li se bezpečnost CCS pro životní prostředí a pro člověka i jeho ekonomická proveditelnost, zaměří se přezkum na to, zda je potřebné a možné zavést povinný požadavek výkonnostních emisních standardů pro nová velkokapacitní spalovací zařízení na výrobu elektřiny podle článku 9a směrnice 2001/80/ES.

Článek 39

Provedení a přechodná opatření

1. Členské státy uvedou v účinnost právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí do 25. června 2011. Neprodleně sdělí Komisi znění těchto předpisů.

Tyto předpisy přijaté členskými státy musí obsahovat odkaz na tuto směrnici nebo musí být takový odkaz učiněn při jejich úředním vyhlášení. Způsob odkazu si stanoví členské státy.

2. Členské státy sdělí Komisi znění hlavních ustanovení vnitrostátních právních předpisů, které přijmou v oblasti působnosti této směrnice.

3. Členské státy zajistí, aby následující úložiště spadající do oblasti působnosti této směrnice byla provozována v souladu s požadavky této směrnice nejpozději 25. června 2012.

- a) úložiště využívaná k 25. června 2009 v souladu se stávajícími právními předpisy;
- b) úložiště povolená v souladu s těmito předpisy nejpozději 25. června 2009, pokud se využijí nejpozději jeden rok po tomto dni.

Články 4, 5, čl. 7 bod 3, čl. 8 bod 2 a článek 10 se v těchto případech nepoužijí.

Článek 40

Vstup v platnost

Tato směrnice vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v Úředním věstníku Evropské unie.

Článek 41

Určení

Tato směrnice je určena členským státům.

Ve Štrasburku dne 23. dubna 2009.

Za Evropský parlament
předseda
H.-G. PÖTTERING

Za Radu
předseda
P. NEČAS

PŘÍLOHA I

**KRITÉRIA PRO CHARAKTERIZACI A POSUZOVÁNÍ POTENCIÁLNÍHO ÚLOŽNÉHO KOMPLEXU
A OKOLNÍ OBLASTI PODLE ČL. 4 ODS. 3**

Charakterizace a posuzování potenciálního úložného komplexu a okolní oblasti podle čl. 4 odst. 3 se provádí ve třech krocích postupy, které se v době hodnocení osvědčily jako nejlepší, a podle kritérií stanovených níže. Příslušný orgán může povolit výjimky z jednoho nebo více těchto kritérií, pokud provozovatel prokázal, že tím není nepříznivě ovlivněna schopnost charakterizace umožňující rozhodování o vhodnosti podle článku 4.

Krok 1: Shromáždění údajů

Je třeba shromáždit dostatek údajů pro sestavení volumetrického a statického trojrozměrného (3-D) geologického modelu úložiště a úložného komplexu včetně nadloží a okolní oblasti včetně hydraulicky spojených oblastí. Tyto údaje musí zahrnovat alespoň tyto vnitřní vlastnosti úložného komplexu:

- a) geologické a geofyzikální parametry;
- b) hydrogeologické parametry (zejména existence podzemní vody určené ke spotřebě);
- c) inženýrské parametry rezervoáru (včetně objemových výpočtů objemu pórů pro injektáž CO₂ a maximální úložné kapacity);
- d) geochemické parametry (rychlosti rozpouštění, rychlosti mineralizace);
- e) geomechanické parametry (permeabilita, mezní tlak porušení nadloží);
- f) seizmicita;
- g) přítomnost a stav přírodních a umělých cest, včetně studní a vrtů, které by se mohly stát únikovými cestami.

Je třeba zdokumentovat tyto vlastnosti nejbližšího okolí komplexu:

- h) oblasti obklopující úložný komplex, které mohou být ovlivněny ukládáním CO₂ v úložišti;
- i) distribuce obyvatelstva v regionu ležícím nad úložištěm;
- j) blízkost cenných přírodních zdrojů (zejména oblastí Natura 2000 podle směrnice Rady 79/409/EHS ze dne 2. dubna 1979 o ochraně volně žijících ptáků ⁽¹⁾ a směrnice Rady 92/43/EHS ze dne 21. května 1992 o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin ⁽²⁾, zdrojů pitné podzemní vody a uhlovodíků);
- k) činnosti v okolí úložného komplexu a možné interakce s nimi (například průzkum, těžba a ukládání uhlovodíků, geotermální využívání akviferů a využívání zdrojů podzemní vody);
- l) blízkost k potenciálnímu zdroji (zdrojům) CO₂ (včetně odhadů celkového potenciálního množství CO₂, které je hospodárné získat k uložení) a ke vhodným přepravním sítím.

Krok 2: Sestavení trojrozměrného statického geologického modelu

S využitím údajů shromážděných v kroku 1 se s pomocí počítačových rezervoárových simulátorů vytvoří trojrozměrný statický geologický model potenciálního úložného komplexu včetně nadloží a hydraulicky spojených oblastí a fluid nebo soubor takových modelů. Tento statický geologický model nebo modely podloží popíše komplex z těchto hledisek:

- a) geologická struktura fyzikální pasti;
- b) geomechanické, geochemické a průtočné vlastnosti nadloží rezervoáru (nadloží, těsnící horniny, porézní a propustné horizonty) a okolních formací;

⁽¹⁾ Úř. věst. L 103, 25.4.1979, s. 1.

⁽²⁾ Úř. věst. L 206, 22.7.1992, s. 7.

- c) popis systému zlomů a přítomnost jakýchkoli uměle vytvořených cest;
- d) plošný a vertikální rozsah úložného komplexu;
- e) objem pórového prostoru (včetně rozložení pórovitosti);
- f) základní rozložení fluid;
- g) veškeré další důležité vlastnosti.

Nejistota spojená s každým z parametrů použitých k vytvoření modelu se posoudí prostřednictvím vytvoření několika scénářů pro každý parametr a výpočtu příslušných mezí spolehlivosti. Posoudí se také případná nejistota spojená s modelem samotným.

Krok 3: Charakterizace dynamického chování úložiště, charakterizace citlivosti, posouzení rizik

Charakterizace a posouzení se provádějí na základě dynamického modelování skládajícího se ze simulace postupu injektáže CO₂ do úložiště s využitím trojrozměrného statického geologického modelu nebo modelů podloží vytvořených v kroku 2 v počítačovém simulátoru úložného komplexu.

Krok 3.1: Charakterizace dynamického chování úložiště

Přihlíží se alespoň k těmto faktorům:

- a) možná rychlost injektáže a vlastnosti toku CO₂;
- b) účinnost modelování sdružených procesů (tj. způsob, jakým na sebe vzájemně působí jednotlivé dílčí vlivy v simulátoru (simulátorech);
- c) reaktivní procesy (tj. způsob, jakým model zpětně zohledňuje reakci injektovaného CO₂ s minerály *in situ*);
- d) použitý rezervoárový simulátor (pro ověření některých poznatků může být zapotřebí využít více simulací);
- e) krátkodobé a dlouhodobé simulace (s cílem určit působení a chování CO₂ v řádu desetiletí a tisíciletí, včetně míry rozpustnosti CO₂ ve vodě).

Dynamické modelování poskytne představu o těchto parametrech:

- f) tlak a teplota úložné formace jako funkce rychlosti injektáže a kumulativního objemu injektáže v čase;
- g) plošné a vertikální rozšíření CO₂ v čase;
- h) vlastnosti toku CO₂ v rezervoáru včetně skupenských přeměn;
- i) mechanismy a míry zadržení CO₂ (včetně bodů přetoku a bočního a vertikálního utěsnění);
- j) druhotné zádržné systémy v celém úložném komplexu;
- k) úložná kapacita a tlakové gradienty v úložišti;
- l) riziko vzniku zlomů v úložné formaci (úložných formacích) a nadloží;
- m) riziko průniku CO₂ do nadloží;
- n) riziko úniku z úložiště (například opuštěnými nebo nevhodně utěsněnými vrty);
- o) rychlost migrace (v otevřených rezervoárech);
- p) míra utěsnění zlomů;

- q) změny chemických parametrů fluid ve formaci (formacích) a následné reakce (například změna pH, tvorba minerálů) a využití reaktivního modelování k posouzení účinků;
- r) vytlačení formačních fluid;
- s) zvýšená seizmicita a zdvihy povrchu.

Krok 3.2: Charakterizace citlivosti

Je třeba provést více simulací a určit citlivost posouzení na změny předpokladů přijatých ohledně jednotlivých parametrů. Simulace musí být založeny na měnících se parametrech ve statickém geologickém modelu nebo modelech podloží a měnících se rychlostních funkcích a předpokladech v dynamickém modelování. Jakákoli případná významná citlivost se vezme v úvahu při posuzování rizika.

Krok 3.3: Posouzení rizik

Posouzení rizik zahrnuje mimo jiné tyto prvky:

3.3.1 Charakterizace nebezpečí

Charakterizace nebezpečí spočívá v charakterizaci možností úniku z úložného komplexu zjištěných pomocí výše popsaného dynamického modelování a charakterizace bezpečnosti. Při charakterizaci nebezpečí se přihlíží mimo jiné k těmto faktorům:

- a) potenciální únikové cesty;
- b) potenciální rozsah úniků zjištěnými únikovými cestami (rychlosti proudění);
- c) rozhodující parametry mající vliv na případný únik (např. maximální tlak v rezervoáru, maximální rychlost injektáže, teplota, citlivost na jednotlivé předpoklady ve statickém geologickém modelu nebo modelech podloží apod.);
- d) druhotné účinky ukládání CO₂ včetně vytlačení původních formačních fluid a vytvoření nových látek uložením CO₂;
- e) veškeré další faktory, které by mohly představovat nebezpečí pro lidské zdraví nebo životní prostředí (např. fyzické struktury spojené s projektem).

Charakterizace nebezpečí zahrnuje plný rozsah provozních podmínek v zájmu ověření bezpečnosti úložného komplexu

3.3.2 Posouzení expozice – na základě vlastností prostředí a distribuce a činností obyvatelstva nad úložným komplexem a potenciálního chování a osudu CO₂ uniklého potenciálními únikovými cestami zjištěnými v kroku 3.3.1.

3.3.3 Posouzení účinků – na základě citlivosti konkrétních druhů organismů, společenstev nebo stanovišť v souvislosti s možnými úniky zjištěnými v kroku 3.3.1. Posouzení účinků v relevantních případech zahrnuje účinky expozice zvýšeným koncentracím CO₂ v biosféře (včetně půdy, mořských sedimentů a bentických vod (asfyxie; hyperkapnie) a poklesu pH v těchto prostředích v důsledku úniku CO₂). Posouzení účinků zahrnuje rovněž posouzení účinků dalších látek, které mohou být přítomny v unikajících tocích CO₂ (nečistoty přítomné v injektovaném toku nebo nové látky vzniklé po uložení CO₂). Tyto účinky se posoudí v delším časovém a prostorovém měřítku a v závislosti na různých rozsazích úniků.

3.3.4 Charakterizace rizik – součástí charakterizace rizik je posouzení bezpečnosti a neporušenosti úložiště v krátkodobém a dlouhodobém výhledu, včetně posouzení rizika úniku za zamýšlených podmínek užívání a nejhorších dopadů na životní prostředí a zdraví. Charakterizace rizik se provádí na základě posouzení nebezpečí, expozice a účinků. Její součástí je posouzení zdrojů nejistoty určených v průběhu provádění jednotlivých kroků charakterizace a posouzení úložiště, a je-li to možné, popis způsobů, jimiž lze nejistotu snížit.

PŘÍLOHA II

**KRITÉRIA PRO VYPRACOVÁNÍ A AKTUALIZACI MONITOROVACÍHO PLÁNU PODLE ČL. 13 ODS. 2
A PRO MONITOROVÁNÍ PO UZAVŘENÍ****1. Vypracování a aktualizace monitorovacího plánu**

Monitorovací plán podle čl. 13 odst. 2 se vypracovává na základě analýzy posouzení rizik provedené podle kroku 3 v příloze I a aktualizuje za účelem splnění požadavků na monitorování stanovených v čl. 13 odst. 1 na základě těchto kritérií:

1.1. Vypracování plánu

Monitorovací plán poskytuje údaje o monitorování, které je třeba provádět v hlavních fázích projektu, včetně výchozího a provozního monitorování a monitorování po uzavření. Pro každou fázi se stanoví

- a) monitorované parametry;
- b) použité technické prostředky pro monitorování a zdůvodnění této volby;
- c) lokality pro monitorování a zdůvodnění výběru prostorového vzorkování;
- d) četnost provádění a zdůvodnění výběru časového vzorkování.

Parametry určené k monitorování se volí tak, aby byly splněny jeho účely. Plán však musí v každém případě zahrnovat nepřetržité nebo občasné monitorování těchto parametrů:

- e) prchavé emise CO₂ z injektážního zařízení;
- f) objemový tok CO₂ v ústích injektážních vrtů;
- g) tlak a teplota CO₂ v ústích injektážních vrtů (za účelem stanovení hmotnostního průtoku);
- h) chemická analýza injektovaného materiálu;
- i) teplota a tlak v rezervoáru (za účelem stanovení skupenských přeměn a stavu CO₂).

Volba technických prostředků pro monitorování vychází z osvědčených postupů dostupných v době přípravy projektu. Je třeba vzít v úvahu a podle vhodnosti využít tyto alternativy:

- j) technologie, které dokáží detektovat přítomnost, umístění a trasy migrace CO₂ pod povrchem i na povrchu;
- k) technologie, které poskytují informace o tlakově-objemovém chování a plošném a svislém rozložení oblaku CO₂ za účelem zlepšení numerické trojrozměrné simulace na trojrozměrných geologických modelech úložné formace vytvořených podle článku 4 a přílohy I;
- l) technologie, které mají široký plošný záběr a umožňují zachytit informace o případných dříve nezjištěných možných únikových cestách v celém prostorovém rozsahu úložného komplexu i vně něj v případě závažných nerosvonalostí nebo migrace CO₂ mimo úložný komplex.

1.2 Aktualizace plánu

Údaje shromážděné monitorováním se zakládají a vyhodnocují. Pozorované výsledky se porovnávají s chováním předpovězeným při dynamické trojrozměrné simulaci tlakově-objemového chování a vývoje nasycenosti provedené v rámci charakterizace bezpečnosti podle článku 4 a přílohy I kroku 3.

V případě významného odchýlení pozorovaného chování od předpokladů se provede překalibrování trojrozměrného modelu, aby tento odrážel pozorované chování. Překalibrování se provádí na základě údajů získaných z pozorování podle monitorovacího plánu; je-li to třeba ke zvýšení důvěry v předpoklady použité při překalibrování, obstarají se doplňující údaje.

Kroky 2 a 3 přílohy I se zopakují s využitím překalibrovaného trojrozměrného modelu nebo modelů, aby se získaly nové scénáře nebezpečí a rychlosti proudění a aby se upravilo a aktualizovalo posouzení rizik.

Jsou-li na základě porovnání skutečného chování rezervoáru s modelem a nové kalibrace modelu zjištěny nové zdroje, cesty a rychlosti proudění CO₂ nebo je-li zjištěno výrazné odchýlení od předchozího posouzení, monitorovací plán se odpovídajícím způsobem aktualizuje.

2. Monitorování po uzavření

Monitorování po uzavření se provádí na základě informací shromážděných a vymodelovaných v průběhu provádění monitorovacího plánu podle čl. 13 odst. 2 a podle bodu 1.2 této přílohy. Slouží zejména k získání informací potřebných pro účely čl. 18 odst. 1.
